

ds Riegonda van Welie-Kaai (Warmond)

'Eerbied' n.a.v. Exodus 19

Gemeente van Christus,

Deze meditatie is geschreven naar aanleiding van Exodus 19. Dit bijbelhoofdstuk bevat een bijzonder onvriendelijk en scherp tekstgedeelte. In deze lezing wordt God niet ontmoet in de helende handen van Jezus of in de liefde... Nee, hier komt een geheel ander geluid uit de bijbel naar voren. God die met angstaanjagende tekenen van zich laat horen en zo neerdaalt op aarde...

Het verhaal uit Exodus 19 is eigenlijk de voorfase van een hoofdstuk dat veel in de kerk wordt gelezen, namelijk Hoofdstuk 20. Daarin worden de tien woorden, de tien leefregels beschreven. [De tien geboden](#).

Hoofdstuk 19 is eigenlijk het hoofdstuk dat bij de mens, die straks de tien leefregels beluistert, *eerst een soort van eerbied wil afdwingen...* Want....het is niet zomaar een God die spreekt, die even wat regeltjes op het bord schrijft.... Nee, het is de Heilige God, *Adonai*, die de mens een heilige bewegwijzering schetst voor de rest van zijn leven.

Nu, hoofdstuk 19, is dus als het ware het opstapje naar het horen van die heilige leefregels van God. En ja, in deze opstap wordt het volk 'een diepe vorm van respect' bijgebracht..., namelijk 'Eerbied...' Want dat is de rode draad van Exodus 19. Eerbied wordt het volk bijgebracht....Het volk dient zijn plaats te kennen... Zijn plaats ten opzichte van God... In dit bijbelverhaal een letterlijke plaats.... een letterlijke plaats aan de voet van de berg. Daar moeten ze blijven staan...

En die ontmoeting met God gebeurt in ons verhaal niet op zomaar een dag, maar juist op een beslissende dag.... de derde dag. In de bijbel de dag waarop er linksom of rechtsom ergens een teken van God in de wereld opkomt. De derde dag: in ons verhaal de dag van de ontmoeting tussen die heilige God en het volk aan de voet van de berg. Die Heilige God: niet je vriend, niet je maatje, niet zomaar iemand... Eerbied is vereist voor deze ontmoeting.

En daarom begint het op deze derde dag eerst te donderen en te bliksemen... Er hangt een dreigende wolk boven de berg... Iedereen in het kamp beefde... Angstaanjagende eerste tekenen die de Heilige God hier in ons verhaal laat zien aan de mens. En het verhaal gaat nog door: De berg was volledig in rook gehuld, want God daalde neer in vuur... En de berg trilde hevig... En zo wil de schrijver de kracht en de macht van die heilige God buitengewoon groot en imposant neerzetten. Eerbied wordt geboren.

Bij dit bijbelverhaal moet ik denken aan het boek '*Het Heilige*' van de Duitse godsdiensthistoricus Rudolf Otto. In dat boek wordt God beschreven als: een angstaanjagend maar tegelijkertijd fascinerend en dus aantrekkend mysterie. God, een geheimenis, dat ons doet huiveren, maar tegelijk grijpt het ons diep aan, en ontroert het zonder dat wij het nu direct kunnen benoemen. God: niet enkel een zacht suizen, vol met lieve woordjes, dan zou de mens over God heenlopen... Nee, in de schriftlezing uit Exodus komt de grootheid en heiligheid van God het volk tegemoet.. Eerbied wordt afgedwongen..... Anno 2018 hoopt de kerk nog steeds dat die heilige God met eerbied door ons mensen tegemoet wordt getreden. Maar niet door woorden van donder, van vuur en van heftige straffen.... Echter.... wanneer de kerk God enkel als een wezen zou omschrijven dat nooit 'tot hier en niet verder' zou uitspreken, wanneer de kerk God als een wezen aanbidt dat altijd alles met de mantel der liefde bedekt en nooit een grens stelt, of 'nee' zegt, dan kan eerbied voor God moeilijk geboren worden. Dan wordt God zoals gezegd voorbijgelopen...

'Eerbied'.... het is een woord dat volgens mij in onze samenleving naar de marge is verschoven. Volgens sommige oudere mensen is eerbied voor de ouderdom in deze tijd soms ver te zoeken bij de jongere generatie....'Ook zien we in hedendaagse relaties ouder – kind dat dat woord 'eerbied' niet echt het eerste woord is dat bij een ouder op zou komen wanneer zij zouden moeten beschrijven wat belangrijk is in hun ouderschap. Dan komen er veel meer woorden als 'liefde, er-zijn, het goede belonen, het negatief in het kind negeren.... die begrippen komen dan naar boven...'
De Heilige God met eerbied tegemoet treden... [Wanneer staan wij stil voor God, echt stil?](#) Wanneer leggen wij ons dagelijks leven echt even neer voor God? Waar is die voet van de berg in ons dagelijks leven?

God met eerbied tegemoet treden: vandaag de dag betekent dit misschien ook een opdracht voor ons om God niet even erbij te halen, als we een gaatje vinden in ons leven, om God niet even, voor die paar minuten in ons leven in te voegen als er plek over is, of als iemand een afspraak heeft afgezegd, maar precies andersom: zelf plaats maken, zelf ruimte maken voor die heilige God... omdat hij het waard is om die plek in alle eerbied te ontvangen.

Amen